

2008-06-16

Opinionsgruppen för säker slutförvaring – Oss - yttrande över Statskontorets skrivelser angående försöksverksamhet ur Kärnavfallsfonden

Oss tackar för att vi har fått möjlighet att yttra oss över denna skrivelse och vill lämna följande synpunkter.

Statskontorets analys av den försöksverksamhet som pågått överstämmer i stort med våra egna erfarenheter.

Vi menar att miljöorganisationernas ökade engagemang på ett tydligt sätt har breddat, fördjupat och skärpt samrådsprocessen. Effekten av det arbetet kommer att visa sig först när samrådsprocessen är avslutad, MKB-dokumentet och ansökan presenteras och då tillståndsprocessen vidtar.

Men en förutsättning för detta är att försöksverksamheten med stöd till miljöorganisationerna permanentas och att miljöorganisationernas ställning i processen jämföras med övriga aktörers som också får stöd från Kärnavfallsfonden – t.ex. platsvalskommunerna och Regionförbunden.

Vi menar till skillnad från utredaren att miljöorganisationernas ekonomiska behov kan komma att öka i och med att samrådsprocessen är avslutad och granskningsarbetet av tillståndsansökan vidtar.

Därför är det viktigt att ekonomiskt stöd utgår i proportion till sökande organisations representativa storlek, redovisade verksamhetsplaner och behov.

Vi stöder utredarens förslag att kontrollen över hur medlen används bör stärkas och att den kontrollfunktionen kopplas till den nya Strålskyddsmyndigheten, där det redan finns rutiner och erfarenhet av hanteringen av dessa medel.

Vi delar utredarens syn att det är viktigt att miljöorganisationerna kan använda medel ur kärnavfallsfonden för bredare information i slutförvarsfrågan och inte begränsat till samrådet kring slutförvaret för högaktivt avfall. Miljöorganisationerna är remissinstanser och är kallade till möten och samråd även när det gäller slutförvar av andra typer av avfall, och det är särskilt viktigt med tanke på att till exempel kommunerna och regionförbunden inte har någon liknande begränsning i sina villkor.

Vi delar inte utredarens syn att medlen i Kärnavfallsfonden tillhör kärnkraftindustrin och därför inte ska kunna användas för deltagande i miljödomstolsprövningen med rätt att överklaga.

Det är av största vikt för förtroendet för industrin, slutförvarsprojektet och för tillståndsprövningen att miljöorganisationerna inte särbehandlas negativt. Den rådande synen måste vara i enlighet med miljöbalken och Århusfördraget att miljöorganisationernas engagemang är bra för processens legitimitet. Vi kan inte acceptera att det i regelverket byggs in begränsningar som så uppenbart gynnar industrins särintressen.

Vi vill påminna om att när förslaget till försöksverksamhet var ute på remiss första gången 2004-2005, var endast två remissvar emot förslaget – ett reservationsyttrande från kärnkraftsindustrin och yttrandet från SKB AB.

Vi stöder förslaget att organisationer även mindre miljöorganisationer ska kunna söka ekonomiskt stöd ur fonden under förutsättning att de uppfyller reglerna för ideella föreningar och organisationer och att verksamheten är fokuserad på miljöfrågor. Det är viktigt att sökanden kan visa att den redan är verksam på miljöområdet och att de har en tydlig målsättning med engagemanget i slutförvarsfrågan.

Det totala stödet på 3 miljoner måste ökas i och med att fler organisationer ges möjlighet att söka. Det är inte rimligt att nuvarande bidragsmottagares verksamhet ska behöva skäras ned för att flera sökande kommer till, när Statskontorets utredning klart visar att den verksamheten har bidragit till att förbättra slutförvarsprocessen.

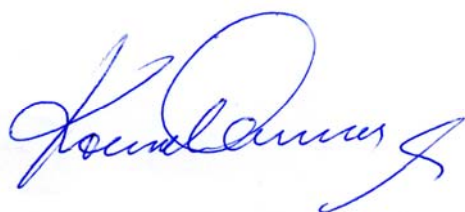
Till det kommer att behovet att stöd kommer att öka i och med att det egentliga granskningsarbetet kommer i och med att tillståndsprövningen startar och ansökan och MKB-dokumentet lämnas för granskning.

Vi föreslår att det totala stödet ökas till fem miljoner och i enlighet med vårt förslag att stöd ska utgå efter behov föreslår vi att begränsningen för maximalt stöd till en sökande tas bort.

Sammanfattning av våra synpunkter:

- Miljöorganisationer ska jämföras med andra aktörer som tilldelas medel ur kärnavfallsfonden och som deltar i slutförvarsprocessen och ska inte särbehandlas jämfört med andra aktörer som erhåller stöd från Kärnavfallsfonden utan få samma möjligheter att informera bredare kring frågor om slutförvaring av radioaktivt material.
- Försöksverksamheten bör avslutas och stödet till miljöorganisationerna permanentas.
- Ekonomiskt stöd bör utgå i proportion till den sökandes representativa storlek, verksamhetsplan och redovisade behov
- Kontrollen av hur de anslagna medlen har använts bör stärkas och kontrollen bör skötas av den nya strålskyddsmyndigheten
- Stödet bör utgå så länge tillståndsprövningen pågår och villkoren för verksamheten har fastslagits.
- Stödet ska kunna sökas av mindre organisationer i enlighet med utredarens förslag.
- Det sammanlagda stödet till miljöorganisationer bör öka till fem miljoner och att begränsningen av maximalt stöd till en sökande tas bort.

Österbybruk 2008-06-16

Kenneth Gunnarsson

Ordförande i Oss